

Türk Eczacıları Birliği Otuz Yaşında

Ecz. M. Faruk ONGER
(Kurucu Üye)

Bilindiği gibi **25 Ocak 1956** gün ve **6643** sayılı yasa ile kurulması öngörülen Birliğimiz, ilk Büyük Kongresini **21/Mayıs/1956** tarihinde Ankarada yapmıştır. Bu bakımdan Türk Eczacıları Birliği fiilen **21/Mayıs/1956** günü kurulmuş, hukuken de aynı gün Tüzel kişilik kazanarak, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olmuştur. Özel bir kanun ile kuruluşu gerçekleşen Birliğimiz, önce yasal bir kuruluş iken, 1961 Anayasasının kabulü ile bu yasanın (122) nci maddesi kapsamı içinde **ANAYASAL BİR KURULUŞ** olarak çalışmalarını sürdürmüş, 1982 Anayasamızın (135) nci maddesi de bu durumu bir kere daha vurgulamıştır.

İçinde bulunduğumuz 1986 yılında 21 Mayıs günü, Birliğimiz 30. kuruluş yılını idrak etmiş bulunmaktadır. Birincisi **1968** yılında kutlanan **ECZACILIK BAYRAMI** da her yıl bilindiği gibi **14 Mayıs**'dadır.

İşte bu nedenler ile, bu yıl her iki meslek gününün de başlangıç ve sonuç günleri olarak bir (**ECZACILIK HAFTASI**) halinde Birlik Merkezi ve Eczacı Odalarımızda bir hafta içinde yapılacak programlar dahilinde, kutlanması, **20/22/Aralık/1985** günlerinde Ankarada yapılan **22. BÜYÜK KONGRE** tarafından karara bağlanmış bulunmaktadır.

Birliğimizin kuruluş öyküsünü anlatmadan önce, 1956 yılının biraz gerilerine giderek, meslek kuruluşlarımızın durumlarını başlangıç olarak almak ve olayların gelişimini bu başlangıç noktasından izlemek bize Birliğin hangi istek ve ihtiyaçlardan doğduğunu daha gerçekçi bir biçimde anlatmış olacaktır.

Türkiyede çağdaş anlamda Eczacılığın başlaması, açılışı **14 Mayıs 1839** tarihi olan, Tıbbiyeyi adliyeyi Şahanede, Eczacılık öğrenimine ayrılan sınıfların kurulması ile mümkün olmuştur. İşte 1968

yılından beri Eczacılık günü veya Eczacılık Bayramı olarak kutlanan 14 Mayıs'a dayanağı budur. Ancak kabul etmek gerekir ki, Eczacılık mesleği Cumhuriyet dönemine kadar lâıyk olduğu önem ve mevkiye hiç bir zaman erişememiştir. Osmanlı imparatorluğunda, mesleğin askeri Eczacı bölümü istisna edilirse, diğeri bölümüne gayri Türk unsurlar rağbet etmiştir. Eczacıların ve Eczanelerin hizmet, yetki ve görevleri, **24/Ocak/1927** tarih ve **964** sayılı yasanın yürürlüğe girmesine kadar, sadece zaman, zaman değışiklikler yapılan (NİZAM-NAMELER) ile düzenlenmiştir. O günün şartları altında özellikle Büyük şehirlerdeki önemli bir miktardaki Eczanelerin tasfiyesi ile, Eczane açımını tahdit eden bu kanun sayesinde Eczacının yetki ve sorumlulukları, görevleri tesbit edilmiş, Eczane hizmetleri yasal olarak düzenlenmiştir.

Eczane açımını çok katı kurallara bağıyan, Eczacılık mesleğini serbest meslek halinden çıkaran bu yasa, yürürlüğe girdiği ilk yıllarda her yönden çok faydalı olmuş ise de, üzerinden geçen yıllar, artan Eczacı adedi karşısında artık olumlu ve olumsuz yönleri tartışılır bir hale gelmişti.

1909 tarihinde kurulan ve üyelerinin hemen, hemen tamamı İstanbul Eczacılarından oluşan (**Türkiye Eczacıları Cemiyeti**), 2. Meşrutiyet döneminde biri birini izliyen harpler nedeni ile, çalışmalarına zaman, zaman ara vermek zorunluluğunda kalmış, ancak **1924** yılında yapılan kongresinden sonra düzenli bir çalışma dönemine girebilmiştir. Bu cemiyet zaman, zaman değışik isimler altında faaliyetini tasfiyesinin başladığı 1954 yılına kadar sürdürmüştür. Eczane tahdidinin hararetle savunucularından kurulu bir yönetimin, yıllar boyu iş başında kaldığı cemiyetin bu tutumuna karşı ilk ve en güçlü reaksiyon, çoğunluğunu genç Eczacıların oluşturduğu bir grup tarafından **1948** yılı kongresinde yapılmış ise de bir sonuç alınamamış, cemiyeti yöneten tahdit savunucuları, Anadolu'dan getirttikleri kendileri gibi tahditden yararlanan Eczacıların oy zarfları ile iktidarda kalma-yı başarmışlardır.

Bu durum, tahdidin kayıtsız şartsız kaldırılarak, mesleğin bağımsızlığa kavuşturulmasını isteyen büyük bir Eczacı kitlesinin, tepkisini de beraberinde getiriyordu. Nitekim, artık bu cemiyetin kendi sorunlarına çare bulamayacağına kani olan bir bölüm üye, cemiyetten ayrılarak, Eczacılık mesleğini özerkliğe kavuşturmanın ilk adımı olan, Eczane tahdidinin kayıtsız şartsız kaldırılması amaç edilerek **1950** yılında (**Türkiye Eczacıları Yardımlaşma Derneği**)ni kurdular. Aynı yılın sonunda, Türkiye Eczacıları Cemiyetinin tahdit konusunda, kendi çıkarlarına ters düşen tutumunu belirten Ecza Depo-

culuğu dalındaki Eczacılar da birleşerek (**Türkiye Ecza Depocuları Cemiyetini** kurdular.

Türkiye Eczacıları Cemiyeti içinde kendi hak ve çıkarlarının istenilen düzeyde önemsenmediği ve savunulmadığını öne süren ilaç imalâtçıları ve ithalâtçıları da 1951 yılında (**Türkiye Tıbbi Müstahzar Sanayii ve Laboratuvarları Cemiyeti**) ve (**Türkiye Tıbbi Müstahzarat İthalatçıları Cemiyeti**)ni kurarak, kendi branşları ile ilgili çalışmalarını bu cemiyetlerde sürdürmeyi uygun gördüler.

1953 yılı sonunda, Eczane tahdidini kaldıran 6197 sayılı yasa yürürlüğe girince, Türkiye Eczacıları Cemiyetinden artık hiç bir beklentileri kalmıyan, Eczane sahibi Eczacılar da cemiyeti bırakıp, münhasıran Eczane sahibi Eczacıların hak ve çıkarlarını korumak amacı ile 1954 yılında (**Türkiye Eczane Sahipleri Cemiyeti**)ni kurarak onun çatısı altında toplandılar. Bu suretle, bilimsel dallar dışında, Eczacılıkla ilgili olarak, Eczane sahibi, Laboratuvarcı, Depocu, ilaç ithalatçısı, kamu ve özel sektörlerde çalışan Eczacılar, ayrı ayrı kendi dallarında örgütlenmiş oluyorlardı.

Eczacılık dallarının kendi içlerinde ayrı, ayrı örgütlenmeleri kendilerine göre belki çıkarları açısından, haklarının savunulması bakımından faydalı görülebilirdi. Ancak Eczacılık mesleğinin tümünü ve bütün Eczacıları göz önünde bulundurduğumuz zaman, bu dağınıklık ve parçalanmanın meslek bütünlüğünü zedeleyip zaafa uğrattığı ve Eczacılar arasındaki birlik ve dayanışmayı olumsuz yönde etkilediğide bir gerçektir.

6197 sayılı yasanın Eczane tahdidini tamamen kaldırarak, Eczacılık mesleğini de diğer serbest meslekler gibi bağımsız bir hale getirmesi hiç kuşkusuz mesleğimizin özerkliği açısından önemli bir aşama idi. Ancak iş bununla bitmiyordu. Eczanesini dilediği yerde serbestçe açabilen Eczacı, bir taraftan Ticaret Odalarına kayıt için zorlanıyor, diğer taraftan 1219 sayılı (Tababet ve şubatı hizmetlerin tarzi icrasına dair kanun) çerçevesi içinde yine özerkliğini yitirip, zorunlu olarak kayıt edildiği ETİBBA Odalarında ikinci sınıf sağlık hizmetlisi muamelesi görüyor, ETİBBA Odasındaki yoğunluğu ne olursa olsun, Yönetim Kurullarında kendisine lütfen verilen bir üyelikle mesleğini temsil etmeye çalışıyordu.

1839 da başlayan Eczacılık eğitim ve öğretimi de 1950 lerde, Tıp Fakültelerine bağlı ve onlarla bağımlı bir halde devam edip gidiyordu. Ayrıca başta Eczaneler olmak üzere, tüm Eczacılıkla ilgili müesseseler, bir kaç Eczacı Sağlık Müfettişi dışında genellikle Hekimlerin teftişi ve kontrolüne tâbi tutuluyordu.

Özetlemeye çalıştığım bu durumun biran önce ortadan kaldırılması Eczacıların kendi aralarında ve hiç bir branş ayrımı olmaksızın bir bütün olarak birleşip kendi sorunlarına kendilerinin sahip çıkması zamanı artık gelmiş bulunuyordu. Bu konudaki çalışmalara 1954 yılında başlandı. İyi bir rastlantı olarak o tarihte Eczacılıkla ilgili yukarıda isimleri belirtilen meslek kuruluşlarının yönetimlerinde tahdidi kaldıran idealist Eczacılar çoğunlukta bulunuyorlardı. Bunların hedefi tüm Eczacıları çatısı altında toplayacak ve mesleği her yönü ile bağımlılıktan kurtarıp, bağımsız ve bağlantısız bir meslek haline getirecek yasal bir birliğin kurulması idi. Bu amacın gerçekleştirilmesi için, el, ele veren bu Eczacılar, gerek Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ve gerekse zamanın Hükümeti nezdinde sürekli girişimlere geçtiler. Bu sıralarda Türk Tabipleri Birliği yasanın çıkarılması onları biraz daha kuvvetlendirdi. Yıllar süren çalışmalarının, girişimlerinin, beklentilerinin sonucu yaklaşıyordu. Nitekim 1955 yılı Mayıs ayında yapılan Türkiye Tıbbi Müstahzar Sanayii ve Laboratuvarları Cemiyeti kongresinde, Türk Tabipleri Birliği paralelinde bir Türk Eczacıları Birliği kurulması yönündeki yasanın Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca hazırlığının bitmiş olduğunu, rahmetli meslektaşımız **HASAN DERMAN** açıkladı. Bu açıklama üzerine yasa taslağının elde edilmesi ve üzerinde gerekli incelemelerin yapılması ve bu konuda gerek Bakanlık ve gerekse Hükümet ve Meclis nezdinde icap eden girişimlerde bulunmak ve sonuç hakkında en kısa süre içinde Cemiyete bilgi vermek üzere tam yetkili olarak (**Rahmetli Talha Dinçel, Mes'ut Uzman, Faruk Onger**) den oluşan bir komite görevlendirildi. Burada üzülererek belirtmek isterim ki, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı, Yasanın hazırlanmasında hiç bir Eczacılık kuruluşundan görüş istememiş, mütalâa almamış, yasa tasarısı sanki bir Devlet sırrı imiş gibi sonuna kadar meslek câmiasından gizli tutulmuştur.

Bu durumda görevli komite Ankara'ya derhal giderek Bakanlıkta tasarımı görmek istemiş, Bakanlık tasarının Bakanlar Kuruluna gönderildiğini ve oradan da Meclise sunulduğunu ve şu anda Sağlık İşleri Komisyonunda görüşülmekte olduğunu bildirmiş ve hazırladığı tasarımı son şekli değil gerekçesi ile komiteye göstermemekte direnmiştir. Bakanlığın beklenilmeyen bu tutumu karşısında şaşkına dönen komite, biran önce tasarımı ele geçirmek amacı ile başka ve özel metod uygulayarak buna muvaffak olmuş, diğer taraftan Sağlık Komisyonunda Komitenin kabulü ile görüşünün dinlenmesini sağlamıştır. Bu olay çok enteresandır. Sabahleyin saat 7.00'de Tasarımı ele geçiren Komite, kendisine tanınan bir buçuk saatlik süre içinde vakit kayıp etmemek için, otele dahi gidemeyerek, Sıhhiye Parkında

tasarıyı ancak okuyup en önemli maddelerini not edebilmiş, saat 8.30'da yine aynı kişiye tasarı geri verilmiş ve oradan Meclise gidilerek Meclisin çay salonunda bu maddeler üzerindeki görüşlerini saptamış, saat 10.00'da şimdi rahmetli olan, Komisyon Üyesi Diş Hekimi Milletvekilinin aracılığı ile ve yalnız bir kişinin dinleneceği müsaadesi üzerine, Komite, Komisyona benim girmemi uygun görmüştü. İki saat kadar süren komisyondaki görüş açıklamalarıma geçmeden önce bir hususu burada sırası gelmiş iken söylemeden geçemeyeceğim. Eczacılar için hayati önem taşıyan bu yasanın, benim dinlediğim komisyondaki görüşülmesinde, maalesef komisyon üyesi hiç bir Eczacı Milletvekili hazır bulunup beni desteklememiştir.

Komisyon Başkanı rahmetli (Dr. Talât Vasfi Öz) beni nezaketle kabul ederek Komisyon üyelerine tanıtmış ve oturmamı istemiştir. Mesleğimin ve meslektaşlarımın hak ve çıkarlarının savunulması, esnasında ve çok sevdiğim mesleğimin bağımsızlığı ve özerkliğini sağlamak amacı ile, net fakat oldukça duygusal ve sert sözlerimin zaman, zaman bana karşı gösterilen hoş görü sınırlarını aşması sonucu, her halde bana karşı vâki nezaketi kötüye kullandığım zehabını doğurmuş olacak ki, iki saate yakın bir süre hemen, hemen her önemli madde üzerinde değişiklik yapılmasını öngören ifadelerim, nihayet Başkanın sabrını taşımış (Ben, sizi yasayı yeniden beraber yapmamız için değil, bazı maddeler üzerindeki görüşlerinizi almak üzere davet ettim. Komisyon gereği kadar aydınlanmıştır. Gidebilirsiniz) diye beni komisyon çıkarmıştır. Komisyondaki görüşlerimin ve ısrarlarımın bir çok maddenin düzeltilmesine neden olduğunu görmenin vicdan rahatlığını ve görevimi yapabilmemin huzurunu hala taşıyorum.

İşte böylece Komisyondan geçen tasarı, hemen, hemen geçtiği şekli ile yasalaşarak **25/1/1956 gün ve 6643 sayılı (TÜRK ECZACILARI BİRLİĞİ)** kanunu olarak, Resmi Gazetenin 2/2/1956 tarih ve 9223 sayılı nüshasında yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yürürlüğe giren yasanın geçici maddesi (Bu kanunun yayın tarihinden itibaren iki ay içinde Eczacılık mesleği ile alakası bulunan Cemiyetler, Genel Kurullarını toplayarak ilk Büyük Kongre için aralarından beşer delege seçerler. İlk Büyük Kongre, Kanunun yayını tarihinden sonra dört ay içinde Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının çağrısı ile Ankara'da toplanır, bağlayıcı hükmünü getirmiş bulunuyordu. Keyfiyet Bakanlık tarafından derhal ve acele kaydı ile, Eczacılıkla ilgili faaliyetlerini sürdüren beş cemiyete de bildirildi. Türkiye Tıbbi Müstahzarat İthalâtçıları Cemiyeti, Kendilerinin ilâç ithalâtı yapan ticari firmalar olduklarını, Eczacıların sadece Mes'ul

Müdür olarak müesseselerinde görev yaptıklarını, bunların Cemiyetle hiç bir ilgilerinin bulunmadığını Bakanlığa bildirerek, yasanın geçici maddesinin Eczacılıkla ilgili cemiyetler kapsamı içinde kendi kurdukları cemiyetin olamayacağını öne sürdüler. Ne yazık ki Bakanlık bu firma sahipleri Eczacı olmıyan kişilerin kuruluşlarındaki görevli Eczacıları yok kabul ederek, bu iddiayı kabul etti. Bu suretle 6643 sayılı yasanın geçici maddesinin çok açık hükmünü bizzat Bakanlık çiğneyerek, ilâç ithalatının ve bunun sorumluluğunu taşıyan Eczacıların firmalarınca kurulan bir derneği Eczacılık mesleği ile alâkalı Cemiyet olarak kabul etmedi. Bunun doğru veya yanlış olduğunu tartışmıyarak, sadece Eczacı ve Eczacılık hakkındaki bir zihniyetin belirgin örneğini vurguluyorum. Ayrıca o tarihlerde, yurdu-muzda müstahzar ilâç sarfiyatının % 70 ni ithal eden firmaların da kendilerini ve Müesseselerinde çalışan Eczacıları ve kurdukları Cemiyeti, Eczacılık mesleğinin ve Eczacılık toplumunun dışında kabul etmelerinin ne derecede doğru olup, olmadığını takdirini de özellikle genç ve idealist Eczacılarımıza bırakıyorum. Türkiyede ilâç konusu ve Eczacılığın bugününü değerlendirirken yakın geçmişteki bu tip olayların üzerinde dikkat ve hassasiyet ile durmamızı bir kere daha hatırlatıyorum.

Eczacılıkla ilgisi bulunmadığını iddia eden ve bu iddiası Bakanlıkça olumlu karşılanan bu Cemiyetin dışındaki Eczacılıkla ilgili diğer dört Cemiyet, belirtilen süre içinde Genel Kurullarını toplayarak, ilk Büyük Kongreye gönderecekleri beşer delegelerini seçip Bakanlığa bildirdiler .

Birliğimizin kuruluşunu sağlayan ilk Büyük Kongreye katılan Delegeler ve mensup oldukları Cemiyetler şunlardır:

I — TÜRKİYE ECZANE SAHİPLERİ CEMİYETİ :

- 1 — Prof. Selâhattin Tandal (merhum)
- 2 — İsmet Somer (»)
- 3 — Pertev Ertem (»)
- 4 — Niyazi Atakan (Hayatta)
- 5 — Rıdvan Özerler (»)

II — TÜRKİYE TIBBİ MUSTAHZAR SANAYİ VE LABORATUARLARI CEMİYETİ :

- 1 — Asaf Hamzalay (merhum)
- 2 — Necip Akar (»)
- 3 — Ata Evcim (»)
- 4 — Talha Dinçel (merhum)
- 5 — Mes'ut Uzman (Hayatta)

III — TÜRKİYE ECZA DEPOCULARI CEMİYETİ :

1 — Hasan Derman	(merhum)
2 — Selâhattin Kutman	(»)
3 — Vâhit Demirkan	(»)
4 — Hikmet Borahan	(»)
5 — Faruk Onger	(Hayatta)

IV — TÜRKİYE ECZACILARI YARDIMLAŞMA DERNEĞİ :

1 — Mazhar Erken	(merhum)
2 — Muzaffer Dinçol	(»)
3 — Nâşit Baylav	(»)
4 — Halit Tüzüner	(»)
5 — Ömer Mümtaz Baştuğ	(Hayatta)

İşte bu delegeler, Birliğin kuruluşunu yapmak üzere, (21/MA-YIS/1956) pazartesi günü saat onda, zamanın Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Dr. Nâfiz Körez'in Başkanlığında, Sağlık Bakanlığı Konferans salonunda toplandılar. İlk Büyük Kongrenin açılışını yapan Sayın Bakan, bu tarihi anı şu sözleri ile tesbit ediyordu:

(Vekâletimin tahmil eylediği mes'uliyetle, önemi ve hususi durumu büyük bir dikkatle göz önünde bulundurulmuş 6643 sayılı kanunun yüksek icabına uymak amacıyla bugün burada hep bir arada toplanmış bulunuyoruz. Sözlerime başlamadan evvel, bütün delegeler arkadaşlarıma teker, teker hoş geldiniz derken değerli arkadaşlarımı muhabbetle selamlar, 1 nci Büyük Kongreyi açarım.) cümleleri ile başlayan söylevinde, bundan böyle Eczacılık mesleğinin tam özerk ve bağımsız bir meslek niteliğine kavuştuğunu vurguluyordu.

Sağlık Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Tevfik Caydam'ın Başkan ve Selâhattin Kutman'ın 2. Başkan olarak, sekreterler (Mazhar Erkan ve Rıdvan Özerler) ile birlikte yönelttikleri ilk Büyük Kongre, tanzim edilen gündem ve program dahilinde iki gün devam etmiş, ilk Merkez Organlarının seçimini yaparak, tarihi görevini yerine getirmiştir.

Birliğimizin kurucuları olan, bu yirmi seçkin meslektaşımızdan bugün maalesef hayatta sadece beş tanesi kalmış bulunuyor. (Ömer Mümtaz Baştuğ - Mes'ut Uzman - Faruk Onger - Niyazi Atakan - Rıdvan Özerler) diğer onbeşi fâni hayata veda etmişlerdir. Bunların aziz ve kutsal hatıralarını, Birlikden önce ve Birlik içinde yaptıkları hizmetleri, Eczacılaşma olan katkılarını burada bir kere daha, saygı, rahmet ve minnetle anmayı önde gelen bir görev sayarım. Birliğin 30. kuruluş yılında bizimle olan ruhları şad olsun.

Türk Eczacıları Birliğinin Merkez Organlarında ilk görevi alan meslekdaşlarımızda şunlardır:

MERKEZ HEYETİ :

Vâhit Demirkan (Başkan), Asaf Hamzalay (2. Başkan), Selâhattin Tandal (Genel Sekreter), Faruk Onger (Genel Sayman), Per-tev Ertem (Veznedar), Rıdvan Özerler (Üye), Muzaffer Dinçol (Üye).

MURAKIP KURULU :

Talha Dinçel (Başkan), Halit Tüzüner (Üye), Niyazi Atakan (Üye)

YÜKSEK HAYSİYET DİVANİ :

İsmet Somer, Necip Akar, Nâşit Baylav, Ata Evcim, Mazhar Erkan, Mümtaz Baştuğ

Büyük Kongre bitmiş, Birliğin kuruluşu yapılmış, Merkez Organların da görev alanlar belli olmuştu. Bundan sonra özellikle Merkez Heyetinin yasanın bağlayıcı hükümleri içersinde, Bölgelerin tesbiti ile Eczacı Odalarının kurulması, kurulan Eczacı Odalarının Eylül ayında kongrelerinin yaptırılıp, Organlarının seçtirilmesi, Birlik Merkezinin Büroları ile birlikte kurularak işlerlik kazandırılması, nihayet Kasım ayı içersinde de Odalardan gelecek delegeler ile 2. Büyük Kongreyi yaptırması gibi çok ağır yükümlülükleri yerine getirmesi gerekiyordu.

Bütün bu işler için her türlü maddi olanaklardan yoksun olan ilk Merkez Heyetinin ayrıca zamanı da çok kısıtlı idi. Derhal ve bütün gücü ile çalışmalara başlaması lâzımdı. Nitekim Ankaradan döner, dönmez Merkez Heyetinin en yaşlı üyesi olan rahmetli **VÂHİT DEMİRKAN**'dan (1894-1962) Birliğin ilk yazısı olan şu yazıyı aldık:

Taahhütlü

İstanbul: 25/5/1956

Sayın Bay Faruk Onger

Azası bulunduğunuz Eczacılar Birliği Merkez Heyeti, işlerine başlamak üzere, ilk toplantısını **28/5/1956** tarihine rastlıyan pazar-tesi günü saat 16'da yapacaktır.

Bu toplantı, aşağıda bildirilen gündemle, Cağaloğlunda Hilâlah-mer caddesi 12 Numaralı Ortaklar Hanı salonunda vukua gelecektir.

Birliğin mesleğimiz için hayırlı olması temennileri ile, içtimai şereflendirmenizi rica eder, saygılarımı sunarım.

Merkez Heyetinden
Eczacı Vâhit Demirkan
İmza

GÜNDEM :

1 — Seçimler, 2 — Umumi kâtip tazminatı, 3 — Büro personeli ve ücretleri, 4 — Lokal, 5 — Bölgeler tesbiti ve 5. Madde tatbikatı, 6 — Çalışma günü ve saati, 7 — İlk tâmin, 8 — Büro levazımı, 9 — Azaların teklifleri.

Merkez Heyetine seçilen asli üyeler, en yaşlımız merhum Eczacı Vâhit Demirkan'ın bu daveti üzerine **28/MAYIS/1956** pazartesi günü onun Başkanlığında toplandılar. Görev bölümü yapıldı. Çalışmalara hemen başlandı. Yasa gereği haftada bir defa yapılması icap eden toplantılar, Ortaklar Hanında (150) liraya kiraladığımız bir odada yapılıyordu. Türkiye Eczacıları Deposundan eğreti olarak alınan bir masa ile on sandalye birliği ilk mobilyasını—oluşturuyordu. Haftalık resmi toplantı dışında çoğu geceler rahmetli Pertev Ertem'in Taksim'deki Eczanesinde bir araya gelerek çalışmalarını sürdürüyorduk. Önümüzde altı aylık bir zaman ve A dan Z ye kadar yapılacak bir yığın iş vardı. Kuruluş kongresinde ısrar ile üzerinde durduğum **BÜTÇE** konusu, Merkez Heyetinin daha ikinci toplantısında gündeme gelmişti. Nitekim **2/Haziran/1956** günkü toplantıda alınan 4 sayılı (Merkez Heyeti azalarının yaptıkları **305** Liralık teberrü ile ilk ihtiyaçların karşılanmasına, mevcut meslek teşekküllerinden yazı ile ikraz ve teberrü talebinde bulunulmasına, ve imkânları olan meslekdaşlardan teberrü teminine) karar ile, parasız bu işin olmiyacağı konusundaki önerimin doğruluğu bir kere daha vurgulanıyordu.

Bu karar çerçevesinde yürüttüğümüz çalışmalar sonucunda İthalâtçılar Derneği dışında diğer meslek kuruluşları ile, varlıklı mesleksever Eczacıların yardımları sağlanmıştır. Bu arada Merkez Heyeti ve Bürosunun tüm mobilyalarını yepyeni temin edip, Birliğe bağışlayan, kurucu üyelerimizden merhum **NECİP AKAR**'ı, burada rahmet ve minnetle anmayı bir görev sayarım.

1. Merkez Heyetinin Bütçesi, tamamı bağışlardan oluşan (**5.355.—**) liradır. Bu gelirin (**4386.—**) Lirası altı aylık dönemde harcanmış (**969.—**) Lirası 2. Merkez Heyetine devredilmiştir.

İlk Merkez Heyetini en çok yoran konu, hiç kuşkusuz üç ay içinde, Bölgelerin tesbiti ile, Eczacı Odalarının kuruluşu ve Müteşebbis Heyetlerinin tayini olmuştur. Merkez Heyeti içinde de, gerek Bölgelerin ayrımı ve gerekse Müteşebbis Heyetlerinin tayini olmuştur. Merkez Heyeti içinde de, gerek Bölgelerin ayrımı ve gerekse Müteşebbis Heyetlerin seçiminde derin fikir ayrılıkları vardı. Bu bakımdan çalışmalarını istenilen sür'atte ilerlemiyor. Odaların kurulması gecikiyordu. Uzun süren tartışmalardan sonra nihayet **27/Haziran/1956** tarihinde, Yurdumuzdaki Eczacıların **Dokuz Eczacı Odasının** çatısı altında örgütlenmesi karara bağlandı.

Bu karardan sonra derhal girişimlere geçilerek, ilk defa ve ilk Oda olarak 2. Bölge Ankara Eczacı Odası **5/TEMMUZ/1956** Perşembe günü saat 21 de Ankara Ticaret Odası toplantı salonunda bir araya gelen (43) Ankara Eczacısının huzurunda merhum Selâhattin Tandal ve benim yaptığım konuşmalardan sonra, rahmetli **Sâbit ECEMİŞ**'in Başkanlığındaki Müteşebbis Heyetin seçimi ile kurulmuş oldu. 1. Bölge İstanbul Eczacı Odası ise, **24/TEMMUZ/1956** Salı günü saat 15 de, Ortaklar Hanındaki salonu ve merdivenlere kadar tüm koridorları dolduran Eczacıların katılımı ile, Başkan Vâhit Demirkan'ın konuşmasından sonra, rahmetli **SELÂHATTİN ÖZYAR**'ın Başkanlığındaki Müteşebbis Heyetin seçilmesi ile kuruldu.

Gerek bu iki büyük Odanın kuruluşu arasındaki zaman içinde, gerekse, İstanbul Odasının kuruluşundan sonra, İzmir, Adana, Konya, Samsun, Bursa, Erzurum, Gaziantep Eczacı Odaları, Ağustos 1956 ayı sonuna kadar kuruluş işlemlerini tamamladılar.

Eczacı Odalarının kuruluşlarında, bir mühür göndermekten başka, Merkez Heyetinin herhangi bir maddi katkısı bahis konusu değildir. Her Bölgedeki Eczacılar kendi Odalarının kuruluşuna sahip çıkarak, müteşebbis Heyetlerine her türlü maddi ve manevi destek ve yardımı sağlamışlardır. Bu hususu burada belirtirken, çok ağır koşullar altında ve çok kısıtlı bir süre içerisinde, Odalarını kurup, Eylül 1956 ayı içinde kongrelerini yaptıran Müteşebbis Heyetlerinde görevli meslektaşlarımdan fâni hayata veda edenleri rahmet ve minnetle bir kere daha anar, halen yaşamda olanlara uzun ömürler, sağlık ve mutluluklar dilerim.

1. Merkez Heyeti yaklaşık altı aylık çalışma döneminde, özel toplantılar dışında resmi olarak **(37)** toplantı yapmış ve özellikle Birliğin kuruluşu ile ilgili yüzlerce karar alarak bunları eksiksiz bir şekilde uygulamıştır. 9 Eczacı Odasının kuruluşları tamamlanmış, Genel kurulları Eylül 1956 ayı içinde toplanarak kendi organlarını ve 2. Büyük Kongreye gönderecekleri Delegelerini seçmişlerdi. Şimdi sıra bu delegelerin toplanması ile yapılacak olan Büyük Kongreye gelmişti. Merkez Heyetinin tesbit ettiği **(28-30/KASIM/1956)** günlerinde Bu Kongreyi yaptıran 1. Merkez Heyetinin bu son işlemi yükümlendiği tüm görevler sona ermiş, kendisi ile birlikte en büyük yardımcısı ve dayanağı olan Murakabe Kurulu da Tarihi vazifelerini bitirmişlerdi. 2. Büyük Kongre, meslek hayatımızda ilk defa yurt düzeyindeki tüm meslektaşlarımızı yasal olarak temsil etmek üzere bir araya gelen Eczacıların yaptığı Kongre olmak niteliğini taşıması yönünden meslek hayatımızda önemi çok büyük olan bir kongredir. Bu Kongreye katılan delegelerden yaşamlarını yitirenleri rahmetle, hayatta bulunanları şükranla anarım.

Zaman, zaman ve özellikle Büyük Kongrelerimizde, her kuşaktan meslekdaşlarım bana sormuşlardır (**Birlik Eczacıya ne vermiştir**, ne getirmiştir) Onlara her zamanki yanıtım (Eczacıya özerklik, bağımsızlık, onur, dayanışma, biri birini tanıma, biri birini sevme, kendi sorunlarına sahip çıkma, bu sorunlarını kendi aralarında birlikte çözüme ulaştırma) vermiştir. Eğer Birlik olmasaydı, Eczacı bunların hangisinden nasibini alırdı? Birlikten önceki dönemde niçin bunlara sahip değildi? derim.

Birliğin mesleğimize getirdiklerine gelince, İlk Büyük Kongremizi açan, zamanın Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Dr. Nâfiz Körez, açış konuşmasında, Birliğin kurulması ile, Eczacının ve Eczacılık mesleğinin Bağımlılıktan kurtulduğunu kesinlikle vurgulamıştır ki doğrudur.

Eczacılık öğretim ve eğitimi, Birlik kurulduktan sonra, sürekli girişim ve çalışmaların sonunda Özerk Fakültelerde yapılmaya başlanmıştır. (Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi 1961 ve İstanbul Üniversitesi Eczacılık Fakültesi 1963)

Türk Eczacıları Birliği Anayasal kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olarak, Devlet tarafından ilgili her konuda muhatap kabul edilmiştir. 1961 Kurucu Meclisinde kontenjan verilmesi, 1972 yılında kurulan (**BAĞ-KUR**)'a vücut veren bir kuruluş olarak kabul edilmesi, bu yöndeki sadece iki örnektir.

Birliğin çalışmaları ve yasasının yükümlülükleri gereği, Majistral ilâçlar tarifesinin çıkarılması 1958, Deontoloji Tüzüğü 1968, Eczacılık Bayramı 1968, Türk Farmakopisi 1972, Uluslararası Eczacılık Federasyonu Üyeliği 1979, Ticaret Odalarına kayıt olmak ve çıkmak sorunun çözümü 1983 Yardımlaşma Sandığının kurulması 1984, Sürşari konusunun halli 1984, psikotrop ilâçların dağıtımında yeşil reçete uygulaması 1986, bütün bunlar Birliğin Eczacıya ve Eczacılığa getirdiklerinden bazıları olup, ayrıca Bölgelerimizde kurulan ilâç üretimi, dağıtımı, iş yeri ve konut kooperatifleri ile, Bölgesel Ecza Depolarının kurulmasını da unutmamak lâzımdır.

Birliğin günümüzde çözüme ulaştırması gereken en önemli konusu (**MESLEĞİMİZLE İLGİLİ KANUNLARDIR**). 984 sayılı Ecza Depoları yasasından başlayarak 1262, 6197 ve nihayet 3145 sayılı yasa ile önemli değişikliklere uğrayan 6643 sayılı birlik kanununun günümüzün ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir hale getirilmeleri zorunludur. İşe özellikle 6643 den başlamak, Birliğin tüzel kişiliğini, özerklik ve bağımsızlığını ortadan kaldıran maddeler başta olmak üzere, Eczacılar arasında eşitliği, seçilme ve seçme haklarını yok eden

maddelerin ve bu güne kadarki uygulamada aksaklıkları oluşturan hükümlerin ortadan kaldırılmasını sağlamak lâzımdır.

Birliği hasbelkader kurucularından birisi, Merkez Organlarında 25 yıl görev yapan ve tüm Büyük Kongrelerimize katılan tek Eczacı olmanın onur ve mutluluğunu taşıyorum. Birliğimizin daha nice yıllar mesleğe ve meslekdaşa verimli hizmetler vermesini diler, Eczacılık toplumumuzun 18. Bayramını ve Birliğimizin 30. Yıldönümünü kutlarım. Saygı ve sevgilerimle.

17 Mayıs 1988 Tarihinde Milli Mücadele Anıtı'nda
Millî Mücadele Anıtı'nda yapılan toplantıda

T. B. M. M.

Özel

22.4.1986

Sayın Meslektaşım;

İlişkikte sunmuş olduğum TBMM Genel Kurulunda Sağlık Bakanlığının bütçe müzakerelerindeki konuşma zabıt ve sorunların içeriğini kapsayan tutanakları sunuyorum.

Ayrıca muvazalı Eczaneler konusunda hazırladığım yasa teklifinin de fotokopisini ilave ediyor ve 14 Mayıs 1986 Eczacılık günü ile ilgili yayın organını da kullanılmak üzere görüş ve temennilerimin yazılı metnini bilgilerinize arz ediyorum.

Bu vesile ile saygılar sunar, meslek mensublarının Eczacılık bayramını kutlar esenlikler dilerim.

Arsan Savaş ARPACIOĞLU
Amasya Milletvekili

**14 Mayıs 1986 Eczacılık Günü Nedeni ile Amasya
Milletvekili Arsan Savaş Arpacioğlu'nun Beyanatı :**

İnsan sağlığı ve toplumsal yaşamımızın tedavi metaı olan ilaç ve onun yalnızca halka sunucusu değilde imalatından itibaren halkın sağlığı ile yakından ve iç içe olan meslek grubu Eczacılar gün geçtikçe artan ekonomik ağır şartların altında yalnızca kalmayıp, karşılaştıkları sorunlar içersinde muvazaa konusunda kanayan bir yara halini almıştır.

Her ne meslek grubu olursa olsun onun onurunu korumak yine o mesleğin bireyelerine düşer.

Eğer bunun gibi yollara itilmek kendiliğinden doğuşmayıpta bazı şartlar çerçevesinde oluşursa yine Devlet ve gücü kendi kavramı içersinde görevlerini tam manası ile yapamamak gibi durumları kendiliğinden sermayeye bırakmış olur.

Devletin desteği ve bunun ötesinde kanunlar çerçevesinde tedbirler getirmesinde temel görevlerindedir.

Bugün bu boşluğu yasalarda açıkça görmekte ve 6197 sayılı yasasında eksikliklerini hissetmekteyiz.

Mevcut ve uygulanan ekonomik model muvazaa sorununu daha da körüklemekte ağır finans şartları ile karşı karşıya olan eczacı kesimini bu şartlara itilmekle kalmayıp ve mesleğin dışında tartışma konusu olabilecek konulara yönelmekte ve istihdam sorununu da paralelinde artırmaktadır.

Mesleğe yeni atılan bir eczacının başkaca seçeneği olmadığından ilk planda eczane eczacılığını düşünmekte ve karşısına çıkan ekonomik güçlüklerle adeta boğuşmaktadır.

Bunu aşabilmek içinde muvazaa yoluna başvurmakta ve sermayenin gücüne ve kucağına kendisini istemeden atmaktadır.

Herşeyden önce devletin araştırma - geliştirme faaliyetinde öncülüğü üstlenmesi gerekecektir. Aksi takdirde, yalnızca kâr motifi ile üretim yapmaya yönelik olan özel girişimciliğin kendi yetersiz olanaklarıyla bu faaliyetleri hızlandırarak batı ile aramızdaki uçurumu kapatmasını beklemek bir hayal olarak kalacaktır.

Devletin en asli görevi demokrasiyi ve demokrasi ilkelerini hayatın her alanına ve toplumsal örgütlenmenin en küçükten en büyüğüne kadar bütün kurumlarına yayması ve toplumsal, siyasal ve kültürel yaşamın ayrılmaz bir parçası haline getirmesinden geçer.

Bu konuda eczacılık mesleği mensuplarına da önemli bir sorumluluk düştüğü kanısındayız.

Eczacılarımız, şimdiye kadar olduğu gibi, bundan sonra da, meslek örgütümüz başta olmak üzere, bütün örgütlerinde demokrasiyi baş tacı etmeli ve yaklaşan 21. yüzyıla demokrasi ilkesinin güç kattığı, halkın sağlık ve çıkarlarını gözeten, kitlesel ve mensuplarının çıkarlarını sonuna kadar ve bilinçle savunan güçlü örgütlerle girmelidir. TEB'nin ve eczacı kooperatiflerinin faaliyetleri bunun güzel bir örneğidir.

Mensuplarımızın kendi sorunlarına sahip çıkmasının temel koşullarının başında Eczacı Kooperatiflerinin desteklenip süratle merkezi örgütlenme çerçevesinde yurt sathına yayılmasıyla mümkün olacaktır.

14 Mayıs Eczacılık gününün tüm meslek mensuplarına çağdaş Eczacılığın ilerki aşamalarda sorunlarına sahip çıkacağı kanısıyla kutlu olmasını diler, saygılar sunarım.

Ecz. Arsan Savaş ARPACIOĞLU
Amasya Milletvekili

**18.12.1953 Tarih ve 6197 Sayılı Eczacılar ve Eczaneler
Hakkında Kanunun 5 nci Maddesine 1 Bent ve Aynı Kanuna
Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi**

MADDE 1. — 6197 Sayılı Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Kanunun 5 nci Maddesinin 2 nci Fıkrasının Sonuna Aşağıdaki (G) Bendi eklenmiştir.

G) Açaacağı eczanenin muvazaalı bir müessese olmadığına dair yazılı beyan.

MADDE 2. — 6197 Sayılı Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE. — 6197 Sayılı Kanunun 5 nci Maddesinin 2 nci Fıkrasına, bu Kanunla eklenen (G) bendi hükmünün gereği, eczane açmış olanlar tarafından ve bu kanunun yayımını izleyen üç ay içerisinde yerine getirilir.

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanun hükümlerini Sağlık ve Sosyal Yardım ve Adalet Bakanları yürütür.

Türk Eczacılar Birliği 22. Dönem I. Bölgelerarası Toplantısı

Türk Eczacılar Birliği 22. Dönem I. Bölgelerarası Toplantısı 25 - 27 Nisan 1986 tarihleri arasında Bolu Koru Motelde yapıldı. Ev sahibi olarak Sakarya Eczacı Odası Başkanı Ecz. Mehmet Aşçı'nın konuşması ile başlayan toplantı daha sonra Türk Eczacılar Birliği Genel Başkanı Prof. Dr. Mekin TANKER'in ve Meclis Sağlık Komisyonu Başkanı Ecz. Mustafa BALCILAR'ın konuşmaları ile devam etti.

Türk Eczacılar Birliği Genel Başkanı Sn. Mekin TANKER konuşmasında 22. dönem başından bugüne kadar yapılan çalışmalarından bahsetti. Bunları sırası ile özetleyecek olursak:

a — 21. Dönem Merkez Heyetince satın alınan yeni birlik binamıza onarım ve tadilat işleri süratle yapılarak geniş konferans salonu, misafirhanesi, kütüphanesi, idari büro ve çalışma odaları ile 22 Mart'ta resmen açılışı yapılmıştır. Yeni binamızda teleksimiz çalışmaktadır. Santrale 4 yeni hat sağlanmıştır.

b — Merkez Heyetimizin faaliyet alanlarının giderek artması ve genişleyen iş hacmi yüzünden büroya yeni alınan personel ile birlikte çalışan eleman sayımız 26'ya çıkmıştır. Bunların 6'sı eczacıdır.

c — Yayın faaliyetleri bu dönem daha artmıştır. Türk Eczacılar Birliği Ulusal Sağlık Politikası, Advers İlaç Reaksiyonu, Yöneticinin El Kitabı Mevzuat) ve yeni pharmacia yayınlanmıştır.

d — Türk Eczacılar Birliği bütün eczacıların birlik ve dayanışma içinde olduğunu gösteren bir çalışması da Yardımlaşma Sandığıdır. Bugüne kadar Türk Eczacılar Birliği'ne kayıtlı 6700 yardımlaşma sandığı üyesi vardır. Ve 100.000.000.— TL. civarında bir kredide meslektaşlarımıza dağıtılmıştır. Bundan gayret olarak Türk Eczacılar Birliği birde T.E.B. vakfı kurma kararı almıştır. Vakıf sayesinde bütün meslektaşlarımız Türkiye'nin neresinde olursa olsun çeşitli kuruluşlar içinde biraraya gelmek suretiyle güçlerini birleştirecek ve bunun sonucundan yararlanacaklardır.

e — Türk Eczacılar Birliği bu dönem eczacılara modern bir şekilde hazırlanan kimlik kartları hazırlamıştır. Türk Eczacılar Birliği'ne müracaat edildiği takdirde eczacılara sunulacaktır.

Meclis Sağlık Komisyonu Başkanı Mustafa BALCILAR ise konuşmasında Kamu Eczacılarına değindi. Kamu Eczacılarının ödeneklerinin, yan ödemelerinin daha iyi bir şekilde yapılacağı şeklinde çalışmalar yapıldığını ve Türk Eczacılar Birliği nezdinde bir komisyon kurulduğunu ve bunun başına Sayın Ecz. Doğu NEBİOĞLU'nun getirildiğini söyledi.

Sayın Mustafa BALCILAR'ın konuşmasından sonra Türk Eczacılar Birliği Genel Sekreteri Sn. Ecz. Nurettin ABACIOĞLU Merkez Heyeti ara çalışma raporunu sundu. ve bölge Eczacı Odalarının görüşleri ve bölgesel sorunlarına geçildi.

Toplantının II. günü Nüfus Planlaması ve ağızdan sıvı tedavisine ilişkin kampanyanın tanıtılmasına geçildi. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlama Genel Müdürü Dr. Tandoğan TOKGÖZ ve Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Türkiye Temsilcisi Mrs. Sarojini ABRAHAM sırayla söz aldılar.

Daha sonraki gün konuşmayı Türk Eczacılar Birliği Merkez Heyeti yetkilileri yaparak Bölge Oda Temsilcilerinin konuşmalarını cevaplayarak bu konularda Merkez Heyetinin yaptığı çalışmalarını anlattılar.

S.E.O.B.